

การเตรียมบ่อเลี้ยง

บ่อดินที่จะใช้เลี้ยงปลาควรเป็นดินเหนียวปนทราย เก็บน้ำได้อย่างน้อย 4-5 เดือน บ่อที่เป็นดินทราย หรือดินปนกรวดไม่เหมาะที่จะใช้เลี้ยง

สูบน้ำในบ่อออกให้หมด ตักหรือดูดเลนในบ่อออก กรณีที่เป็นบ่อเก่าที่ผ่านการเลี้ยงปลามาแล้ว ขจัดวัชพืชที่ขึ้นตามขอบบ่อ ปลาช่อน ปลาตัวใหญ่ทุกชนิดที่กินเนื้อ ู คางคก การตากบ่อจะใช้แสงแดดฆ่าเชื้อโรคภายในบ่อ (แต่ถ้าเป็นบ่อชุดใหม่ให้เริ่มตรงนี้เลย)

ใช้ปูนขาวหว่านทั่วทั้งบ่อในอัตรา 100 กิโลกรัม/ไร่ สาดให้ทั่ว คันบ่อ ขอบบ่อ และพื้นบ่อเพื่อปรับสภาพความเป็นกรด-เป็นด่างของดิน (ดินในบ่อควรยังเปียกอยู่) ตากแดดทิ้งไว้ 7-14 วัน หลังจากนั้นใส่ปุ๋ยคอกโรละ 100 กิโลกรัม และปิดทับด้วยฟางข้าวแห้งทั่วทั้งบ่อ เอน้ำเข้าบ่อ 20-30 เซนติเมตร ทิ้งบ่อไว้รอให้เกิดอาหารธรรมชาติ 10 วัน จะเกิดมีไรแดง หนองแดง ซึ่งเป็นอาหารสำหรับปลาในวัยอ่อน เพราะมีโปรตีนสูง(แต่ถ้าเป็นลูกพันธุ์ปลาที่มีขนาด 3 เซนติเมตรขึ้นไปขั้นตอนนี้อาจจะไม่ต้องใช้ก็ได้ เพราะลูกปลาขนาดนี้สามารถกินอาหารเม็ดลอยน้ำขนาดเล็กได้แล้ว) หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้าบ่อเพิ่มขึ้นในระดับ 1-1.20 เมตรทิ้งไว้ 3 วัน ทุกครั้งที่เอนน้ำเข้าบ่อควรมีผ้าไนลอนสีฟ้ากรองทุกครั้ง เพื่อป้องกันศัตรูปลาเข้าบ่อ

ระดับน้ำที่ใช้เลี้ยงปลาหมอเดือนแรกไม่ควรเกิน 1.20 เมตร เข้าสู่เดือนที่ 2 ค่อยปรับระดับน้ำ อาทิตย์ละ 30 เซนติเมตรจนถึงระดับ 2 เมตร ใช้ระดับนี้ตลอดอายุการเลี้ยง การเปลี่ยนถ่ายหมุนเวียนน้ำในบ่อ(ลูกปลาเริ่มโตและหนาแน่นขึ้น)ควรทำในเดือนที่ 3 และ 4 ทุกๆ 15 วันในอัตราส่วน 1 ใน 3 ของน้ำในบ่อหลังจากเอนน้ำใหม่เข้าบ่อสาดเกลือเม็ด หรือเกลือแกง 20 กิโลกรัม/ไร่ ช่วยลดความเครียด และกระตุ้นให้ปลากินอาหารได้ดี

การปล่อยปลาลงเลี้ยง และการจัดการ

หลังจากการเตรียมบ่อเตรียมน้ำเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการเตรียมพันธุ์ปลาลงบ่อ ขนาดพันธุ์ปลาที่เหมาะสมคือปลาน้ำ 2.5-3 เซนติเมตรในอัตราความหนาแน่น 50 ตัวต่อตารางเมตร เวลาที่เหมาะสมที่ปล่อยคือตอนเช้า และเย็นแต่ถ้าเลี้ยงไม่ได้ ควรปรับอุณหภูมิในถุงปลา และในบ่อให้ใกล้เคียงกันที่สุด วิธีปลอดภัยที่สุดคือ แช่ถุงใส่

ปลาลงในบ่อโดยการเปิดปากถุง แช่ไว้ 15-20 นาที หลังจากนั้นนำน้ำในบ่อเลี้ยงใส่ในถุงปลา (เป็นการปรับค่า PH. และอุณหภูมิได้ด้วย) แล้วค่อยๆ เทลูกปลาออกจากถุงลงบ่อต่อไป

การให้อาหารลูกปลา หลังจากเทลูกปลาลงบ่อแล้วให้อาหารเม็ดลอยน้ำได้เลย(อาหารลูกกบ ไฮเกรด)เพียงบางๆ อาหารธรรมชาติในบ่อก็มีมากพอกิน 3-5 วัน การให้อาหารปลาควรให้ 3-4 ครั้ง ต่อวัน เริ่มต้นแบบบางๆ ค่อยๆ ปรับ เติบโตให้ทั่วทั้งบ่อ ให้เดิน 2 รอบถ้าหมดเร็วควรให้ซ้ำ ถ้าเหลือมากควรลดในมือต่อไป อย่าให้อาหารเหลือค้าง ในบ่อจะเป็นการสิ้นเปลือง และจะทำให้เน่าเสียอีกด้วย เดือนที่ 2 ให้เปลี่ยนเป็นอาหารปลาดุกเล็ก เดือนที่ 3-4 ให้กินอาหารปลาดุกกลาง(ส่วนประกอบของโปรตีนไม่ต่ำกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ สองเดือนสุดท้ายของการเลี้ยงเป็นช่วงสำคัญ เพราะจะเป็นการกำหนดขนาดปลาเมื่อออกสู่ตลาด ควรเช็คขนาดของปลาอย่างสม่ำเสมอ

น้ำที่ใช้เลี้ยงปลา และการจัดการ

การเลี้ยงปลาหมอในบ่อดินที่มีความหนาแน่นสูง จึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของน้ำถ้าคุณภาพของน้ำต่ำกว่าปกติ น้ำเริ่มมีกลิ่น เป็นฟอง สีเขียวเข้ม ปลาขึ้นมายับอากาศหายใจ ไม่ขึ้นมาเล่นน้ำเหมือนปกติ ต้องรีบแก้ไข โดยการเปลี่ยนถ่ายน้ำเพราะการถ่ายน้ำใหม่จะทำให้ปลากินอาหารได้ดีขึ้น ส่งผลให้การเจริญเติบโตดีขึ้น การเปลี่ยนถ่ายน้ำทุกครั้งต้องแน่ใจว่า น้ำที่เอามาใส่ใหม่มีคุณภาพน้ำที่ดี เริ่มเปลี่ยนถ่ายน้ำในเดือนที่ 2-3-4 เดือนละ 2 ครั้ง (ขึ้นอยู่กับสภาพน้ำ) ในสัดส่วน 1 ใน 3 ของน้ำในบ่อ หลังจากเอาน้ำเข้าบ่อควรสาธดเกลือ 20 กิโลกรัม/ไร่ และปูนขาว หรือปูนมาร์ 20 กิโลกรัม/ไร่ ช่วยปรับสภาพน้ำใหม่ รักษาคุณภาพน้ำในบ่อให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้คุณภาพของปลาดีด้วย

ระยะเวลาของการเลี้ยง และการจับ

ระยะเวลาของการเลี้ยงขึ้นอยู่กับขนาดของปลาที่ตลาดต้องการ แต่ไม่ควรต่ำกว่า 90 วันเพราะถ้าอายุเลี้ยงต่ำกว่านี้ เกล็ดของปลาจะอ่อนมีเลือดคั่งดูไม่สวย เนื้อรสชาติไม่อร่อยเท่าที่ควร โดยทั่วไปจะใช้เวลาเลี้ยงประมาณ 120-130 วัน (4-5 เดือน)

จะได้น้ำหนักตัวเฉลี่ยตัวละ 200-250 กรัม (หรือ 4-5 ตัว/กิโลกรัม)

การจับปลาหมอไทย ก่อนจับปลาจะต้องสูบน้ำออกจากบ่อให้เหลือน้อยแล้วจึงต้อนจับปลา โดยลากอวนจากขอบบ่อทั้งสองด้าน ยกอวนขึ้นแล้วใช้สวิงตักใส่ตระกร้าเพื่อคัดขนาด จนปลาในบ่อเหลือน้อย สูบน้ำที่เหลือในบ่อออกให้หมด เพื่อกลับไปในขั้นตอนการเตรียมบ่ออีกครั้ง เข้าสู่การเลี้ยงปลาหมอในรุ่นต่อไป

บทสรุป

บ่อดิน และผลผลิตที่ได้โดยประมาณ

ทุกๆไปจะนิยมเลี้ยงในบ่อดินขนาด 400 ตารางเมตร กว้าง 10 เมตร ยาว 40 เมตร ลึก 2 เมตร (ไม่รวมคันบ่อ) เลี้ยงปลาหมอได้ 10,000 ตัว เลี้ยง 4 เดือนจับปลาได้ 1,500 กิโลกรัม ถึง 1,800 กิโลกรัม

บ่อขนาดทดลอง 200 ตารางเมตร กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร ลึก 2 เมตร (ไม่รวมคันบ่อ) เลี้ยงปลาหมอได้ 5,000 ตัว เลี้ยง 4 เดือนจับปลาได้ 500 กิโลกรัม ถึง 800 กิโลกรัม

อาหาร และต้นทุนที่ใช้เลี้ยงปลาหมอ

เดือนแรก 1-30 วัน ให้กินอาหารลูกอีตด ลูกกบ (ไฮเกรด 9961)

-ลูกปลา 10,000 ตัว ให้กิน 60 กิโลกรัม ละ 60 บาท/kg = 3,600 บาท

-ลูกปลา 5,000 ตัว ให้กิน 20 กิโลกรัม ละ 60 บาท/kg = 1,200 บาท

(ปริมาณอาหารลูกกบที่แนะนำโดยประมาณเท่านั้น จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงเอง)

เดือนที่สอง 30-60 วัน ให้กินอาหารปลาตุ๊กเล็กเล็กยี่ห้อที่มีส่วนผสมของโปรตีนไม่น้อยกว่า

30% เดือนนี้ใช้อาหารประมาณ 30 ถุง (20kg/ถุง) ถุงละ 540 บาท = 16,200 บาท

เดือนที่สาม 60-120 วัน เป็นช่วงสำคัญของการเลี้ยงปลาหมอ ให้ความสำคัญการจัดการเรื่องน้ำ

การเปลี่ยนถ่ายน้ำ การใช้จุลินทรีย์ในการย่อย ดูดซับสิ่งตกค้างในบ่อ การใช้เกลือ ปูนขาวช่วย

และการเช็ดขนาดไซส์ปลา ช่วงนี้ให้กินอาหารปลาตุ๊กกลางประมาณ 90 ถุง(20kg/ถุง)

ถุงละ 470 บาท = 42,300 บาท รวมค่าอาหารปลาทั้ง 4 เดือน = 62,100 บาท

ลูกพันธุ์ปลาหมอ ชุมพร1

แนะนำขนาด 2.5-3 CM.เป็นขนาดที่เหมาะสมที่จะปล่อยลงเลี้ยงในบ่อดินได้เลย ไม่ต้องอนุบาล และ มีอัตราการรอดสูงไม่ต่ำกว่า 90% ราคาตัวละ 1.50 บาท ต้องเป็นปลาหัว ร่อนไซส์แล้ว และ ต้องเป็นปลาหมอแปลงเพศเท่านั้น

10,000 ตัว = 15,000 บาท

ตลาด และการจัดจำหน่าย

1.ตกขายปากบ่อ ขายปลีกกิโลกรัมละ 100 บาท(ขนาด 4-5 ตัวโล)

2.จำหน่ายเองที่ตลาดสด / ตลาดนัด กิโลกรัมละ 130-140 บาท

3.แปรรูปเพิ่มมูลค่า,ปลาหมอแดดเดียว,ปลาหมอเผาเกลือ,ร้านอาหารเมนูจานโปรด,

4.ส่งแพปลา กิโลกรัมละ 80-90 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดปลา

5.แม่ค้าจับปากบ่อ

- ขนาด 4-5 ตัวโล กิโลละ 70-75 บาท

- ขนาด 6-7-8 ตัวโล กิโลละ 60-65 บาท

- ขนาด 10-12 ตัวโล กิโลละ 45-50 บาท - หมายถึงบอราคาแล้วแต่จะตกลงกับแม่ค้า (จะอยู่ที่ประมาณ 60-75 บาท/กิโลกรัม)